
Når livet går i kroppen

ANMELDELSER

GISLE ROKSUND

Fastlege, Klosterhagen legesenter
Skien

John Gunnar Mæland, red.

Sykdommers sosiale røtter

281 s. Oslo: Gyldendal, 2020. Pris NOK 449

ISBN 978-82-05-52394-4

På fastlegekontoret ser jeg hver dag hvordan livet og livsbetingelsene påvirker helsa til hver enkelt av oss, hvordan oppvekstvilkår og nære relasjoner ofte har avgjørende betydning for hvordan det går med folk, og hvilke muligheter den enkelte har til å ta vare på helsa og å ha et godt liv. Moderne forskning innen psykologi, immunologi, endokrinologi, mikrobiologi, nevrovitenskap og genetik viser med all tydelighet at livet «innskrives» i kroppen og at de sosiale forskjeller vi ser i sykkelighet og dødelighet på gruppenivå også kan forklares biologisk på individnivå.

John Gunnar Mæland er dr.med. og tidligere professor i sosialmedisin og forebyggende helsearbeid ved Universitetet i Bergen. Han har tidligere vært forfatter og redaktør av flere fagbøker innen sosialmedisinske emner. Denne gangen har han hentet inn en rekke medarbeidere fra øverste hylle med bakgrunn fra sosial- og samfunnsmedisin, epidemiologi, allmennmedisin, psykologi, sosiologi og medisinsk immunologi. Ingen nevnt, ingen glemmt.

Resultatet er en solid bok med oppdatert kunnskap om sosiale forskjeller i sykkelighet og dødelighet. Boken har tolv kapitler fordelt på de fire emnene sykdom og helse i et sosialt perspektiv, sosiale helsedeterminanter, hvordan kommer det sosiale under huden og hvordan folkehelsearbeidet kan bidra til et sunnere samfunn.

Forfatterne henvender seg med boken til studenter innen medisin og helsefag, sosialfagutdanninger og tverrfaglige studier innen helsefremmende arbeid samt praktikere som ønsker å bli oppdatert på dette spennende fagfeltet. Jeg tenker at temaet er viktig for alle leger med interesse for hvorfor noen blir syke og andre ikke, og jeg vil klart anbefale boken til alle interesserte kolleger uansett spesialitet.

De sosiale ulikhetene i helse fortsetter å øke til tross for et stort, mangeårig og målrettet arbeid for å redusere forskjellene i befolkningen. Det skyldes utilstrekkelig politisk vilje til å ta reelle strukturelle grep for å motvirke denne utviklingen. Tvert imot har vi også de senere årene sett en politikk på en rekke samfunnsområder som i sum bidrar til å øke forskjellene. Jeg hadde gjerne sett at boken avslutningsvis hadde vært enda klarere på dette budskapet.

Publisert: 11. januar 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0652
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juni 2026.